

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології**

**Освітня програма підвищення кваліфікації
педагогів закладів дошкільної освіти,
вчителів закладів загальної
середньої освіти та спеціальних закладів освіти**

«Емоційна компетентність учасників освітнього процесу»

Освітня програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри практичної психології
(*протокол № 7 від 11 жовтня 2023 р.*)

Завідувач кафедри

Ігор КОРНІЄНКО

Освітня програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(*протокол № 11 від 30.11.2023*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

Загальні відомості

Найменування: Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної дошкільної, середньої та спеціальних закладів освіти «Емоційна компетентність учасників освітнього процесу».

Розробники: доцентка кафедри практичної психології, кандидатка психологічних наук Химко М. Б; кандидатка біологічних наук, практична психологиня, вчителька біології Львівського фізико-математичного ліцею при ЛНУ імені І. Франка Глазунова К. М.

Мета: сформувати цілісне уявлення про місце та роль емоційної сфери в процесі освітньої діяльності; дати розгорнуте уявлення про існуючі способи розвитку компонентів емоційної компетентності, що визначає особисту професійну успішність педагога.

Напрямок: розвиток психологічної емоційної компетентності вчителя в умовах загальноосвітніх та спеціальних закладів, зокрема:

1. Усвідомлення та розуміння складної структури емоційної сфери людини.
2. Формування комплексного уявлення про компоненти емоційної компетентності.
3. Вміння досліджувати емоційні компетенції.
4. Оволодіння методиками та техніками розвитку емоційної компетенції.
5. Розуміння особливості емоційної взаємодії з учнями та оточенням.
6. Поглиблення емоційної компетентності педагога.

Обсяг: 36 годин.

Форма підвищення кваліфікації: очна-дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Загальні компетентності:

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Професійні компетентності:

Б1. Психологічна компетентність

Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

Б2.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності.

Б1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

Б1.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

Б2. Емоційно-етична компетентність

Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

Б2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

Б2.3. Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

В2.Здоров'язбережувальна компетентність

В2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

В2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

В2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

Місце надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати :

У результаті вивчення курсу слухач:

- виконує адаптацію та модифікацію навчального матеріалу в залежності від рівня взаємодії в навчальному закладі;
- розуміє особливості діагностики та пізнання емоційної сфери;
- впроваджує принципи навчання через використання емоційної компетенції в умовах закладу освіти;
- демонструє вміння враховувати емоційні особливості і можливості учнів;

- застосовує на практиці отримання знання для саморозвитку та формування комфортного психологічного клімату в освітньому процесі.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (П-1 год)

Тема 2. Формування очікувань учасників (П-1 год)

Модуль 1. Невербальні комунікативні навички як складові емоційного інтелекту буде назва модуля

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 1.1. Вербальне та невербальне мовлення (П-2 год)

План практичних занять

1.1.1. Мова, мовлення, комунікація

1.1.2. Значення та інформативність невербальної комунікації.

1.1.3. Культуральні відмінності невербальних стимулів.

Тема 1.2. Складові невербального спілкування (П-2 год)

1.2.1. Кінесика, просодика, окулесика.

1.2.2. Поняття невербальної поведінки.

1.2.3. Використання невербальних стимулів, як допоміжний засіб педагогічного впливу.

1.2.4. Роль невербальної комунікації в розвитку емоційного інтелекту

Модуль 2. Поняття емоційної компетентності

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин (Л-4, П-4)

Тема 2.1. Дослідження понять «емоційний інтелект» та «емоційна компетентність» (Л-4 год)

План лекційних занять

2.1.1. Визначення понять «емоційний інтелект» та «емоційна компетентність»

2.1.2. Теорії емоційного інтелекту.

2.1.3. Роль базових емоцій в житті людини

Тема 2.2. Дослідження емоційної сфери педагога (П-4 год)

План практичних занять

2.2.1. Дослідження фундаментальних емоцій чи комплексів емоцій.

2.2.2. Самооцінка емоцій та почуттів.

Модуль 3. Формування внутрішньоособистісної емоційної компетентності.

Час за робочою навчальною програмою – 8 години (Л-4 год, П-4 год)

Тема 3.1. Самосвідомість як базовий етап розвитку емоційної компетентності. (лекція, 2 години, практичне, 2 години)

План лекційного заняття

3.1.1. Основні компоненти самосвідомості.

3.1.2. Емоційна самооцінка.

3.1.3. Індикатори заниженої самооцінки.

3.1.4. Емоційне саморозуміння

План практичного заняття

3.1.3. Діагностика емоційної самооцінки.

3.1.4. Техніки формування адекватної емоційної самооцінки.

3.1.5. Дослідження внутрішньоособистісних компетенцій.

Тема 3.2. Самоконтроль як група навичок (лекція, 2 години, практичне, 2 години)

План лекційного заняття

3.2.1. Усвідомлення та контроль емоцій

3.2.2. Оптимізм, адаптивність та ініціативність як складові самоконтролю.

План практичного заняття

3.2.3. Техніки контролю емоційним станом.

3.2.4. Адекватний прояв емоцій

Модуль 4. Компетенція самомотивації

Час за робочою навчальною програмою – 5,5 години

Тема 4.1. Формування самомотивації (Л-1 год, П-1 год)

План лекційного заняття

- 4.1.1. Основні ознаки самомотивації
- 4.1.2. Зовнішня та внутрішня самомотивація.
- 4.1.3. Самоменеджмент: «треба», «повинен», «хочу».

План практичного заняття

- 4.1.3. Дослідження мотивації успіху та страх до невдач у педагога.

**Тема 4.2. Емпатія та соціальна компетентність педагога
(Л– 2 год, П – 1,5 год)**

План лекційного заняття

- 4.2.1. Поняття емпатії та її структура.
- 4.2.2. Класифікація емпатійних реакцій
- 4.2.3. Поняття психологічного клімату.

План практичного заняття

- 4.2.4. Техніки розвитку емоційної чуйності.
- 4.2.5. Вдосконалення навиків соціальної компетенції

Модуль 5. Інші компоненти емоційної компетенції (Л-1 год, П-1 год)

План лекційного заняття

- 5.1. Поняття усвідомленості.
- 5.2. Роль позитивного мислення
- 5.3. Вдячність.

План практичного заняття

- 5.4 .Техніки для розвитку усвідомленості.
- 5.2. Тренування позитивного мислення
- 5.3. Практики вдячності.

Вихідне діагностування, підведення підсумків (практичне , 0,5 години)

Практична підсумкова робота (практичне, 6 годин)

Розробка психотренінгів в рамках тематики курсу. Обговорення та аналіз ефективності складеної тренінгової програми. Тема тренінгу обирається слухачами самостійно.

Контроль за знаннями за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
Організаційне заняття	2		2	
Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля			1	
Тема 2. Формування очікувань учасників			1	
Модуль 1. Невербальні комунікативні навички як складові емоційного інтелекту буде назва модуля	4		4	
Тема 1.1 Вербальне та невербальне мовлення			2	
Тема 1.2. Складові невербального спілкування			2	
Модуль 2. Поняття емоційної компетентності	8	4	4	
Тема 2.1. Дослідження понять «емоційний інтелект» та «емоційна компетентність»		4		
Тема 2.2. Дослідження емоційної сфери педагога			4	
Модуль 3. Формування внутрішньоособистісної емоційної компетентності	8	4	4	
Тема 3.1 Самосвідомість як базовий етап розвитку емоційної компетентності.		2	2	
Тема 3.2. Самоконтроль як група навичок		2	2	
Модуль 4. Компетенція самомотивації	5,5	3	2,5	
Тема 4.1. Формування самомотивації		1	1	
Тема 4.2. Емпатія та соціальна компетентність педагога		2	1,5	
Модуль 5. Інші компоненти емоційної компетенції	2	1	1	
Вихідне діагностування, підведення підсумків	0,5		0,5	
Підсумкова практична робота	6		6	
Всього годин:	36	12	24	

Список літератури:

1. Гоулман, Д. Емоційний інтелект / Деніель Г оулман –Х. : Віват, 2018. – 512 с.
2. Гоулман, Д. Емоційний інтелект у бізнесі. Як стати успішним у житті та кар'єрі / Деніель Г оулман –Х. : Віват, 2020. –528 с.
3. Дерев'янка С.П. Актуалізація емоційного інтелекту в емоціогенних умовах /С.П.Дерев'янка // Соціальна психологія. –2008. –№ 1. –С.96-104.
4. Коврига Н.В. Стресозахисна та адаптивна функції емоційного інтелекту: авто-реф. ... дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.01 / Н.В. Коврига. –К., 2003. –20 с. 3.
5. Матійків, І. М. Тренінг емоційної компетентності : навч.-метод. посібник / автор І. М. Матійків. –К. : Педагогічна думка, 2012. –112 с.
6. Носенко Е.Л. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції / Е.Л. Носенко, Н.В. Коврига. –К. : Вища школа, 2003. – 126 с.
7. Помиткін Е. Розвиток емоційної складової духовної культури педагога [Електронний ресурс] / Е. Помиткін // Естетика і етика педагогічної дії. –2011.–Вип.1.–С.84–93.–Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2011_1_117.